

Skov- og Naturstyrelsen
Lovgruppen

Den 21. november 1991

Notat om hegning af skove

1. Gældende regler

Ifølge naturfredningslovens § 55 har offentligheden adgang til private skove, hvortil der fører offentlig vej eller sti, eller hvortil der i øvrigt er adgang på lovlig måde.

I særlige tilfælde kan fredningsnævnet tillade, at skoven helt eller delvis lukkes for offentligheden.

Naturfredningsloven giver ikke naturfredningsmyndighederne hjemmel til at gribe ind over for selve indhegningen af en skov.

Myndighederne kan alene tage stilling til, om der med indhegning og andre indgreb er sket en ulovlig begrænsning af offentlighedens hidtil bestående ret til at færdes og opholde sig i skovene.

2. Overfredningsnævnets kendelse i Pajhede-sagen

Pajhede og Grønskov, der ligger i Nordjyllands Amt, var indtil for få år siden i vid udstrækning åben for offentlighedens færdsel og ophold, først og fremmest i kraft af mange adgangsveje til skoven. I 1987 – efter ejerskifte – blev skovene indhegnet »hele vejen rundt«, en strækning på ca. 10 km alene for Pajhede Skovs vedkommende. Hegnet var et ca. 2 m højt vildthejn, det vil sige stormasket trådhegn, der var fæstnet på træpæle.

I forbindelse med indhegningen af skovene blev adskillige, men dog ikke alle, hidtidige adgange til skovene spærret. Desuden blev der opkastet jorddiger ved flere af de tidligere adgangsveje, skovveje blev sløjfet, og der blev etableret færste ved de tilbageværende adgangsveje.

Disse foranstaltninger vakte stor harme i den lokale befolkning, der havde været vant til i vid udstrækning at benytte skovene.

Der var især utilfredshed med følgende:

1. En meget stor del af de hidtidige adgangsveje var ved hegningen blevet lukket.
2. Indhegning af skovene følte meget bastant og virkede skæmmende i landskabet.
3. Hegnet og de etablerede færste ved de tilbageværende indgange blev en hindring for vildtets fri passage.

Overfredningsnævnet har ved sin afgørelse af 29. november 1989 om Pajhede Skov fundet, at »den omlægning eller nedlægning af skovveje, der har fundet sted, og hvorved mere end halvdelen af de hidtil værende indgange til skovene er blevet afbrudt, er så omfattende og er foretaget på en sådan måde, at der allerede som følge deraf, og uanset den indhegning, der dernæst er foretaget, er sket en ulovlig begrænsning af almenhedens hidtil bestående ret til færdsel og ophold i skovene.«

Overfredningsnævnet påbød derfor skovejeren at retablere 8 hidtidige adgange til skovene og at retablere muligheder for at færdes til fods fra de 8 adgange til eksisterende skovveje.

3. Forslag til naturbeskyttelseslov

I lovforslagets § 23, stk. 2, præciseres det, at offentlighedens adgang ikke må forhindres eller vanskeliggøres. Bestemmelsen indeholder endvidere et forbud mod at opsætte usædvanlige hegn omkring skove. Sidstnævnte bestemmelse er affødt af Pajhede-sagen.

Som nævnt i lovforslagets bemærkninger er det ikke muligt udtømmende at beskrive, hvad der forstås ved usædvanlige hegn. Det, bestemmelsen navnlig tilsigter, er at undgå hegn, der ved deres højde, konstruktion eller materialevalg virker dominerende eller skæmmende, eller som hindrer vildtets frie passage.

Bestemmelsen er formuleret således, at den retter sig direkte til skovejerne. Bestemmelsen har karakter af et generelt forbud, og der kan ikke dispenseres.